

Verankeren van Ruimtelijke kwaliteit in Gelderland

Aanleiding

- Nwe regels landschap per 1-1-2024
 - 2024: ondersteunen gemeenten via regionale oefensessies
 - Vervolg?
 - o.a. hoe RK verankeren irt nieuwe instrumenten
- Omgevingswet

Hoe verankert de provincie kwaliteit in haar beleid?

- Landschappelijke kwaliteit
- Ruimtelijke kwaliteit
- Omgevingskwaliteit

Provincie:

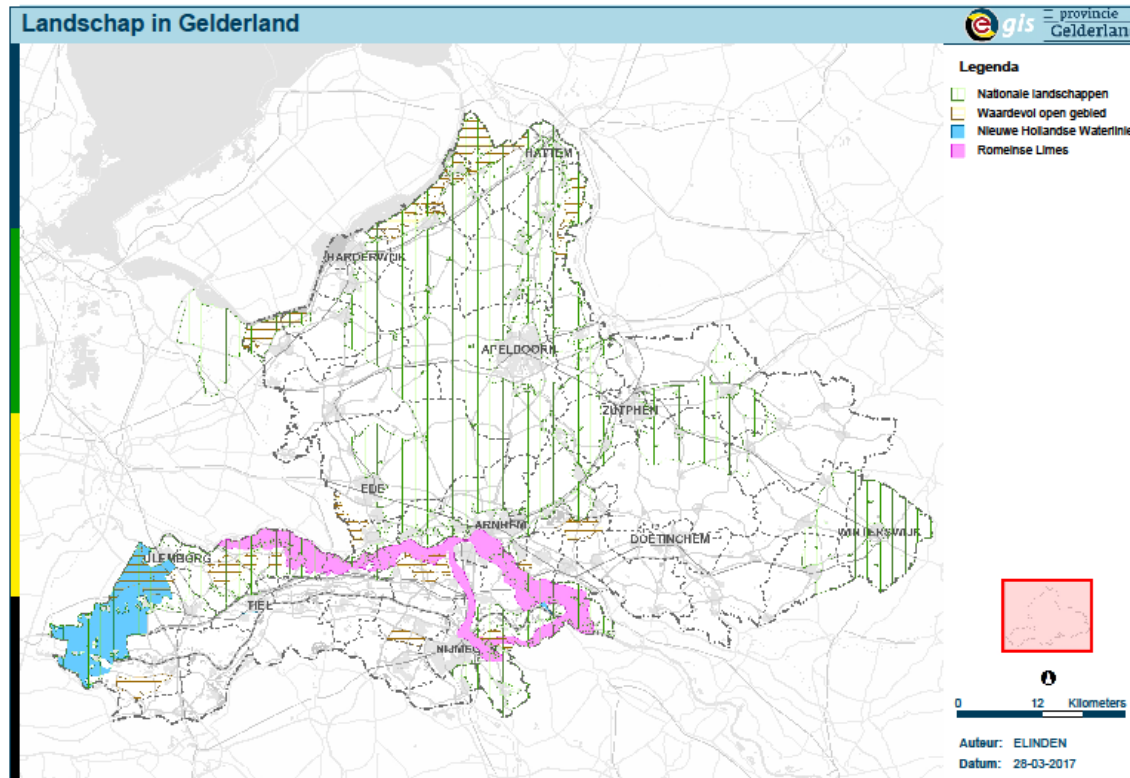
Landschap	→ regelen: verordening
Ruimtelijke Kwaliteit	→ stimuleren: GPRK
Omgevingskwaliteit	→ Vervolg?

I Landschappelijke kwaliteit

Omgevingswet = aanleiding

- Provinciale omgevingsverordening conform systematiek en filosofie Omgevingswet
- GS willen afwegingsruimte; geen regeldictaten
- Biedt kansen om opnieuw na te denken over de regels voor landschap en om te vernieuwen; bv. aansluiten op:
- Maatschappelijke zorg landschap
- NOVI: afwegingsprincipe 2: kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal

Zoals het was: strakke regels voor een deel van Gelderland

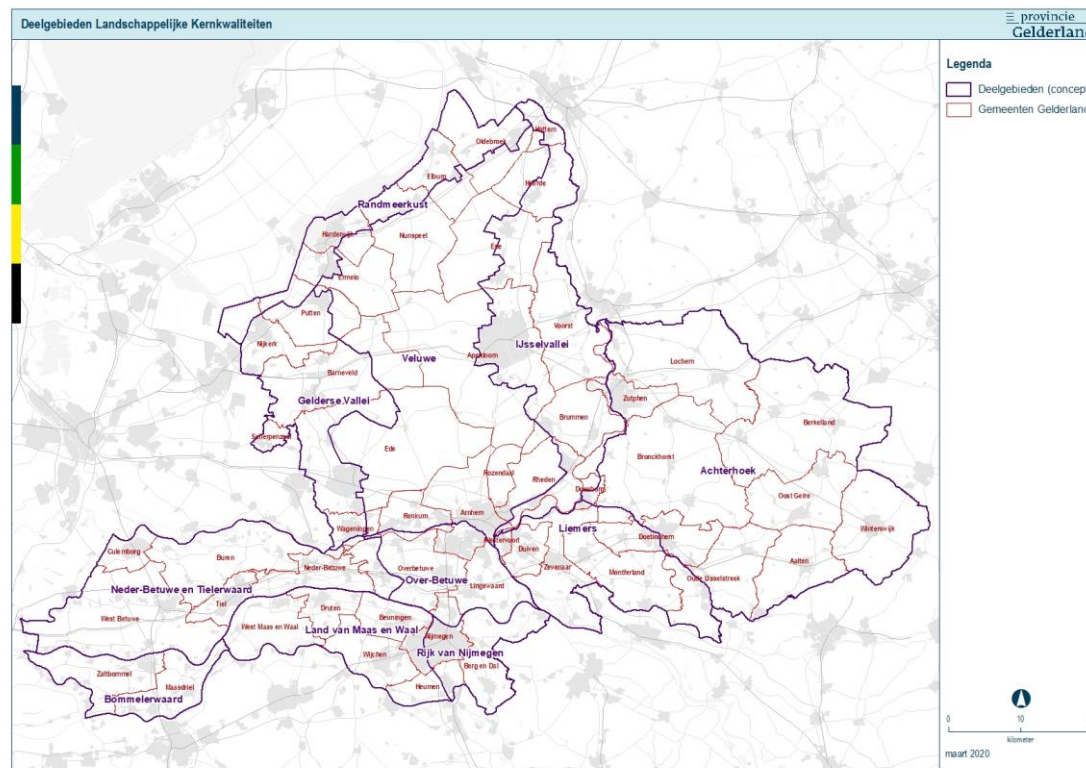

Nieuwe regels landschap

- In heel Gelderland aandacht voor landschap
- Bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling rekening houden met de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het landschap
- Bij aantasting kernkwaliteiten moet per saldo het landschap versterkt worden in lijn met de ontwikkeldoelen (bijlage X Kernkwaliteiten landschap)
- Die versterking moet geborgd worden
- Regels gelden overal

Gelderland opgedeeld in 11 streken

- Op basis van “Panorama Landschap” (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed)

In de bijlage staan per streek ±10 Kernkwaliteiten+Ontwikkeldoelen

6. Liemers

	Kernkwaliteiten	Ontwikkeldoelen
1	Oude landstreek tussen Rijn, Pannerdens kanaal, IJssel en Oude IJssel: Gelderse Poort van de Delta, "kraan van Nederland". Een overwegend open rivierenlandschap met rivieren, uiterwaarden of rivierweiden, rivierduinen (langs Oude IJssel), dijken, kleinschalige oeverwallen en open komgronden. Landschap mede gevormd door continue strijd tegen het water en de klei-, zand- en grindwinningen van de laatste decennia. Grensligging, nauwe relatie met het vergelijkbare aanliggende Duitse land.	Ri re ai Di de vi di la ri bi Vi bi kl oe ru sc
2	Van oudsher wringt de Rijn zich tussen de stuwwallen van Montferland en Nijmegen. Met nadien indrukwekkende en unieke splitsingspunten van rivieren.	Di de sp bi
3	Complexen van Rijnstrangen (oude rivierarmen) ten noorden van het splitsingspunt van Rijn en Waal: met opvallend microreliëf parallel aan de voormalige stroombeddingen. Aanwezigheid van talrijke, hogergelegen crevasse-afzettingen (doorbraak van de rivier die niet heeft doorgezet).	Bi bi ur de bi di Ti to ni m Ki m
4	Een samenhangende eenheid van hooggelegen beboste en besloten stuwwalkern (met dekzanden) van Montferland (met uitlopers naar Duitsland) met karakteristieke kranen van kleine dorpen en open essen.	Di vi ge Oj Ai ec st Ai

11. Rijk van Nijmegen

	Kernkwaliteiten	Ontwikkeldoelen
1	Reliëf- en contrastrijke stuwwal met gesloten boslandschap, markante steile flanken met bronbeekjes en scherpe overgangen naar landbouwgebieden op de flanken (o.a. open essen), het verstedelijkte gebied van Nijmegen, de groene en weidse Ooipolder en de Duffelt tot aan de Waal: de 'Gelderse poort van de delta'.	Ruimtelijk rekening met aan de ker Rijk van Nijmegen versterker belang: op droog-nat. landschap van de idee delta'.
2	Uitloopgebied voor Nijmegen, zowel de stuwwal, onderdeel van grotere stuwwal van Kleef (met o.a. Reichswald en Jansberg), als de rivierpolders.	Optimaliseer ontsluiting kwetsbare beschermde
3	Op de stuwwal ligt grotendeels de stad Nijmegen, enkele dorpen en landgoederen, met beschermde dorpsgezichten en monumentale huizen, op de relatief steile noordflank langs Rijksstraatweg. Een ring van (voormalige) landgoederen aan de zuid- en westzijde van de oude stad Nijmegen, zoals Heijendaal, Winkelsteegh, Duckenburg is nog deels aanwezig.	Voorkom ontwikkelingsconflicten op adequate wijze in landschap. Bij herinrichting de flanken aandacht voor oude land
4	Binnen de hoefijzervormige stuwwal ligt het open bekken van Groesbeek met grotendeels weidegrond, vochtige laagtes en beekjes. Bebouwing geconcentreerd in dorpen en buurtschappen en langs radiale wegen vanuit Groesbeek.	De ontwikkelrichting op van de nat en de park uitloopgebied stad.
5	Lange zichtlijnen vanuit bekken naar omringende stuwwallen (waaronder Reichswald) en vanaf stuwwal naar de dorpen (waaronder Kranenburg in Duitsland) en het rivierdal van Rijn en Waal.	Het expliciet van de structuurrichting Rijk van Nijmegen

10. Land van Maas en Waal

	Kernkwaliteiten	Ontwikkeldoelen
1	Landelijk rivierengebied, met voornamelijk agrarische cultuurlandschappen, gelegen tussen Waal en Maas. De Waal is dynamischer dan de Maas.	Ruimtelijke ontwikkelingen houden rekening met en dragen zo mogelijk bij aan de kernkwaliteiten van het Land van Maas en Waal. Ontwikkeling naar een duurzame landbouw versterkt het landschap. Dijkversterking met versterking van de ruimtelijke kwaliteit en de dijk als scenische route.
2	Rivierengebied met klassieke opbouw van rivier, brede en smalle uiterwaarden, dijktrajecten, oude rivierarmen, rijnmazige (hoger gelegen) oeverwallen en min of meer open (lager gelegen) komgronden. Landschap mede gevormd door continue strijd tegen het water en de klei-, zand- en grindwinning van de laatste decennia. Dorpspolderstructuren met (dwars) dijken, kaden, wettingen, sluizen etc.	Accentueren van de landschappelijke opbouw van het rivierengebied: rivieren met natuurlijke uiterwaarden, kleinschalige diversiteit op de oeverwal met veel historische waarden en een rivierkomlandschap met rationele verkaveling en grote maten.
3	Opmerkelijke structuur en reliëf van rivierduinen en beboste zandverstuivingen als lange lijn in het gebied, met een kleinschalige uitstraling en aanwezigheid van dorpen en buurtschappen. Inclusief Overasseltse en Hatertse Vennen.	Zoveel mogelijk het microreliëf respecteren. Terughoudendheid ten aanzien van ontgrondingen. In deze bijzondere structuur aanleiding zien voor verdere natuurontwikkeling en gepaste recreatieve ontsluiting.
4	Vrij uitzicht vanaf dijken over het binnendijkse landschap en over de rivieren.	Zichtlijnen behouden voor versturende elementen. De dijken ontwikkelen als lange doorgaande lijnen in het landschap.
6	Kenmerkend voor de Maas is het Maasheggenlandschap en de 'bakenbomen'.	Herstel van bakenbomen en Maasheggen.
7	Karakteristieke, kleinschalige oeverwallen met rijke afwisseling van boomgaarden, gras- en bouwlanden, buurtschappen, dorpen, verspreide bebouwing.	Doorontwikkeling van de kleinschalige mix van wonen, werken, energietransitie en recreëren, passend verbonden met de dijken als lange doorgaande lijnen in het landschap.

Streekgidsen ter inspiratie

- Per streek een streekgids ter inspiratie
- En een Koepelgids voor heel Gelderland
- Zie www.gelderland.nl/streekgidsen
- Aanvulling: themacahiers
WBS – essen resp. oeverwallen
Evt.: Ontgrondingen;
aardkundige waarden

II Ruimtelijke/Omgevingskwaliteit

Nieuwe Gelderse Omgevingsvisie

Onze waarden (H1)

Brede welvaart

Rentmeesterschap

Leefbaarheid

Culturele kwaliteit en regionale identiteit

provincie
Gelderland

Nieuwe Gelderse Omgevingsvisie

Drie ambities (H2)

- Vitaal landelijk gebied
- Sterke steden en dorpen
- Toekomstbestendige economie en netwerken
- → 15 strategische doelen

Ruimtelijke kwaliteit

- Een herkenbare en beleefbare ruimtelijke kwaliteit
=
strategisch doel binnen de ambitie Vitaal landelijk gebied

“In 2050 zijn landschappelijke kwaliteiten, het erfgoed en de diversiteit en identiteit van de regio’s versterkt.”

- Echter: ook binnen andere ambities, regio- en themaparagrafen kom je de term RK tegen.
Term Omgevingskwaliteit beperkt.

Uitvoering omgevingsvisie

- Gelderse Prijs Ruimtelijke Kwaliteit: 10x uitgereikt
Na 20 jaar STOP
- Verkennen inzet andere instrumenten via Actieplan Ruimtelijke Kwaliteit
- Evt. verbreden naar Omgevingskwaliteit?
- Erfgoed: naast de objectgerichte benadering ook veel meer de ruimtelijke en gebiedsgerichte benadering
- Maar eerst de procedure vervolgen: Omgevingsvisie per 21 april ter inzage

Vragen?